

Verklaring inzake de beleggingsbeginselen

31 december 2023

Bijlage 2 Verklaring beleggingsbeginselen

1. Introductie

Deze verklaring inzake de beleggingsbeginselen geeft beknopt de uitgangspunten weer van het beleggingsbeleid van het Fonds. Deze uitgangspunten worden door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Doelstelling van het Fonds

Het Fonds is een ondernemingspensioenfonds verbonden aan ING Bank N.V. en NN Group N.V. De statutaire omschrijving van het doel van het Fonds luidt als volgt: "Het Fonds heeft ten doel Pensioenen en/of andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom en arbeidsongeschiktheid en ter zake van overlijden van de Deelnemers of Gewezen Deelnemers, overeenkomstig de bepalingen van de Pensioenreglementen."

Gegeven deze doelstelling streeft het Fonds naar het nakomen van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten met een hoge mate van zekerheid en het verhogen daarvan volgens de voor die aanspraken geldende toeslagregeling.

Doelstelling beleggingsbeleid en risicohouding

De rendementsdoelstelling van het Fonds is afgeleid van het te behalen indexatieresultaat, zo mogelijk binnen de nominale risiconorm. De portefeuille wordt zodanig ingericht, dat over een horizon van 15 jaar een (mediaan) indexatieresultaat wordt bereikt van 100% (streven), doch tenminste van 80%. Een hoger indexatieresultaat is niet nodig en leidt tot grotere onzekerheid op de kortere termijn.

De beleggingsstrategie is in combinatie met het toeslagbeleid gericht op het verder laten toenemen van de reële dekkingsgraad van het Fonds zodat daaruit de toeslagen kunnen worden gefinancierd. Dit geschiedt op een prudente wijze, zodat wordt voldaan aan de beginselen van veiligheid, kwaliteit en risicodiversificatie. Bij het vaststellen van het beleid is rekening gehouden met:

- de specifieke karakteristieken van het Fonds, zoals die tot uitdrukking komen in de toekomstige pensioenverplichtingen;
- het gesloten karakter van het Fonds;
- de uitkomsten van berekeningen met een ALM-model;
- de risicohouding van het Fonds, met inbegrip van de duurzaamheids-voorkeuren;
- de eisen ten aanzien van beleggingen die voortvloeien uit de pensioenwetgeving;
- de haalbaarheidstoets

De belangrijkste stuurmiddelen om de doelstellingen van het Fonds te realiseren zijn de rente-, inflatie- en valuta-afdekking alsmede de hoogte van de Return-portefeuille

Op grond van beleidsvoornemens voor de lange termijn stelt het Algemeen Bestuur periodiek een Balansbeheerplan op, waarin het beschrijft op welke wijze het beleid leidt tot concrete (beleggings)activiteiten. Bij de selectie en het beheer van de beleggingen houdt het Fonds er rekening mee hoe deze milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen beïnvloeden.

De pensioenverplichtingen worden voor de bepaling van het beleggings- en risicobeleid op marktwaarde gewaardeerd. Daarbij wordt de rentetermijnstructuur gebruikt zoals DNB deze op basis van marktwaarnemingen vaststelt. DNB past daarna deze curve aan met de UFR (Ultimate Forward Rate). Het Fonds neemt voor de waardering op marktwaarde de curve zonder die aanpassing.

De dekkingsgraad waarbij de verplichtingen zijn gewaardeerd op basis van de rentetermijn-structuur zonder aanpassing, wordt de marktwaardedekkingsgraad genoemd. De dekkingsgraad waarbij de verplichtingen zijn gewaardeerd tegen de DNB-curve (inclusief UFR), wordt de DNB-dekkingsgraad genoemd. De reële dekkingsgraad wordt bepaald met de break even inflatie die voor diverse looptijden is af te leiden uit de markt.

Het Fonds streeft naar het nakomen van de nominale pensioenaanspraken en -rechten met een hoge mate van zekerheid en het verhogen daarvan volgens de voor die aanspraken geldende toeslagregeling.

Met de overdracht eind februari 2014 van de toeslagverplichtingen naar het Fonds en de afkoop van de bij- en terugstorting streeft het Fonds nu twee doelstellingen na:

- Een hoge nominale zekerheid; en
- Een toeslagambitie van gemiddeld (ten minste) 80% van de maatstaf (loonindex of de (op 3% gemaximeerde) prijsindex).

Het Fonds streeft ernaar aan beide doelstellingen te voldoen. Bij lagere dekkingsgraden wordt niet tegelijkertijd aan beide doelstellingen voldaan. Voor hogere dekkingsgraden is de uitwerking van het beleid vooral gericht op het zekerstellen van de reële verplichtingen.

De doelstelling van een hoge nominale zekerheid is vertaald naar een criterium voor de onderdekkingskans op de korte termijn:

- de kans op een marktwaardedekkingsgraad lager dan 109% over één jaar mag gemiddeld maximaal 1% bedragen.

De doelstelling met betrekking tot de toeslagambitie is vertaald naar de volgende doelstelling:

- de kans bedraagt minder dan 30% dat de toeslagambitie van (ten minste) 80% niet wordt behaald over een periode van 15 jaar (de reële doelstelling).

Wijzigen van de verklaring

De verklaring inzake de beleggingsbeginselen wordt minimaal eens in de drie jaar herzien. Het eerstvolgende moment is (uiterlijk) 2026. Indien tussentijds belangrijke wijzigingen optreden in de omstandigheden van het Fonds of wijzigingen in het voorgenomen beleggingsbeleid, wordt de verklaring tussentijds herzien.

2. Investment Beliefs

Investment Beliefs zijn de basis van het beleid. Investment Beliefs helpen het Algemeen Bestuur bij de inrichting van de beleggingsportefeuille en hoe hier ten behoeve van de deelnemer toezicht op te houden.

Voor het Fonds zijn twee Investment Beliefs uniek, te weten het sturen op risico's en het in control willen zijn. Het Fonds wil niet meer of minder risico nemen dan nodig is passend bij de realisatie van

de nominale doelstelling en indexatie-ambitie. Daarnaast wil het Fonds “de dingen die we doen goed doen”. De Investment Beliefs zijn weergegeven in volgorde van belangrijkheid.

Zowel bij de strategische beleggingsbeslissingen als bij de uitvoering maakt het Fonds een afweging tussen risico's, financiële en niet-financiële (MVB) aspecten, beheersbaarheid, transparantie, uitlegbaarheid en kosten. De realisatie van de financiële- en niet-financiële doelstellingen van het Fonds zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De 9 Investment Beliefs

1. Het Fonds stuurt op risico's

Argumentatie

Om de doelstellingen te behalen stuurt het Fonds op risico's waarbij de karakteristieken van het Fonds bepalend zijn. Het Fonds is gesloten. Er komt geen premie meer binnen en de werkgever draagt niet meer bij aan indexatie. Het Fonds heeft na de verzelfstandiging de ambitie op zich genomen om ten minste gemiddeld 80% aan indexatie aan alle deelnemers door te geven over een periode van 15 jaar en de kans op korten te beperken. Daarnaast is het noodzakelijk dat het Fonds nog het nodige verdient op haar beleggingen, want de verwachting is dat de komende periode de inflatie hoger uitvalt dan tot voor kort verwacht.

Het ontbreken van het premie-instrument, maakt het Fonds nog afhankelijker van de markt. Rendementen zijn op korte termijn niet voorspelbaar en grillig. De omvang van de returnportefeuille, en daarmee het risico, wordt afgestemd op het benodigde rendement. Te weinig risico nemen, leidt tot een te lage indexatie gemeten over een periode van 15 jaar. Te veel risico kan leiden tot een groter dan verwacht verlies aan dekkingsgraad.

Consequenties

Om te borgen dat de juiste omvang aan risico ten behoeve van de reële en nominale ambitie wordt genomen, vindt periodiek een toets plaats op:

- Of de ambities haalbaar zijn onder normale omstandigheden en in stress-scenario's;
- Of de hoogte van de rente- en inflatiehedge passend zijn;
- Of het gewicht van de returnportefeuille gegeven de economische veronderstellingen passend is;
- Of beleid en uitvoering op elkaar aansluiten. Eventuele implementation gaps worden geadresseerd.

Periodiek wordt getoetst of de inrichting en de samenstelling van de matching- en returnportefeuille voldoen aan de beleidsuitgangspunten.

2. Het Fonds is 'in control' via een gestructureerd beleggingsproces

Argumentatie

Een gestructureerd beleggingsproces draagt bij aan een hogere kans op realisatie van de ambities, maakt beleggingsbeslissingen transparant, brengt risico's in kaart en uitvoering uitlegbaar. Het beleggingsproces is een proces waarbij ambities, uitgangspunten, aannames en constructie van portefeuilles en selectie naadloos op elkaar aansluiten. De uitvoering van beleggingsmandaten is belegd bij externe managers.

Consequenties

Het Fonds vermijdt bij het nastreven van de tweeledige, reële en nominale, doelstelling onnodige complexiteit:

- Het reële kader is leidend;
- Voor het balansbeheer is een risicobeheersings- en controlesysteem ingericht waarmee het de risico's, waaraan het Fonds wordt blootgesteld bij het nastreven van zijn doelstellingen, identificeert, analyseert en beheerst en de werking ervan regelmatig evalueert.
- In het balansbeheerplan is omschreven hoe te handelen bij afwijkende omstandigheden;
- Het Fonds maakt in zijn balansbeheer een onderscheid tussen een matchingportefeuille, Treasury-portefeuille en returnportefeuille;
- Complexe beleggingscategorieën worden gemeden, hetgeen tot uitdrukking komt in de afbouw van Private Equity;
- Interne commissies zijn ingesteld door het UB ter advisering aan het UB, bestaan uit leden van het bestuursbureau en maken gebruik van het advies van externe adviseurs, adresseren multidisciplinair balansbeheer-gerelateerde aspecten (ALCO) en de selectie en monitoring van externe managers (Commissie Monitoring).

3. De pensioendoelstellingen vormen het startpunt van het beleggingsbeleid

Argumentatie

Het beleggingsbeleid en uitvoering staan in dienst van de realisatie van de pensioendoelstellingen. De doelstellingen zijn concreet gemaakt om hier gericht beleid op te kunnen formuleren. Bij conflicterende doelstellingen wordt een voorkeur geformuleerd welke is gebaseerd op evenwichtige belangenbehartiging en de risicobereidheid van de deelnemers. Het reële kader is leidend. Het Fonds heeft als ambitie om, gemeten over een periode van 15 jaar, tenminste gemiddeld 80% indexatie aan alle deelnemers toe te kennen en de kans op korten te beperken.

Consequenties

Een juiste en complete vertaling van de pensioendoelstellingen naar beleid en uitvoering is van belang om te borgen dat deze worden gerealiseerd. Dit betekent dat het beleid periodiek wordt getoetst door middel van:

- (in principe) Jaarlijkse ALM-toets;
- Gebruik maken van actuele actuariële data;
- Twee keer per jaar wordt getoetst of de economische uitgangspunten (keuze economische scenario) nog valide zijn;
- Resultaten van het balansbeheer in de kwartaalrapportages.

Het beleid en uitvoering worden frequent en volgens een vast ritme getoetst aan de pensioendoelstellingen.

4. Duurzaam beleggen is een integraal onderdeel van het beleid[1]

Het Fonds heeft met zijn beleggingen een (indirecte) impact op ecologische, economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Het Fonds ziet het als zijn maatschappelijk verantwoordelijkheid om een beleggingsportefeuille te voeren die voldoet aan de leidende internationale normen en waarden en gelooft dat dit bereikt kan worden binnen de randvoorwaarde die geldt: de financiële doelstellingen behalen.

Daarnaast gelooft het Fonds dat duurzaamheidsrisico's een bedreiging kunnen vormen voor het blijven behalen van financiële doelstellingen op lange termijn. Integratie van financieel materiële ESG-kwesties in risicoanalyses, selectie van managers en van de titelselectie door de managers is essentieel om deze risico's te beheersen. Actief aandeelhouderschap draagt bij aan zowel een lange termijn beter voor risico-gecorrigeerd rendement als aan een betere wereld.

Het Fonds geeft de maatschappelijke normen en de waarden van de deelnemers vorm in de beleggingen. Het Fonds houdt rekening met de sociale en milieu-impact van de beleggingen. Meer specifiek zal het Fonds zich richten op de gekozen thema's mensenrechten, milieu en klimaat, arbeidsomstandigheden, gezondheid en anti-corruptie. Belangrijke randvoorwaarden zijn de eigen reputatie, een aantrekkelijke risico-/rendementsverhouding en het behalen van de pensioendoelstellingen. Het is belangrijk dat het beleid eigen is en dat het herkenbaar, uitlegbaar en uitvoerbaar is.

Consequenties

- Het Fonds stelt het beleggingsuniversum vast op basis van uitsluitings- en insluitingscriteria.
- Duurzaamheidskwesties kunnen een risico vormen voor het behalen van financiële doelstellingen op de lange termijn.
- Het Fonds neemt financieel-materiële ESG-informatie mee in zijn beleggingsbeslissingen.
- Bij de selectie en bij de monitoring van externe vermogensbeheerders ziet het Fonds er op toe dat een externe vermogensbeheerder financieel-materiële ESG-informatie meeneemt in zijn beleggingsbeslissingen.
- Het Fonds stelt zich op als actief en betrokken aandeelhouder.

5. Het lange-termijn karakter van de verplichtingen bepaalt de lange beleggingshorizon

Argumentatie

Hoewel het Fonds gesloten is en de looptijd van de verplichtingen afnemen, hebben deze nog steeds een lange looptijd. Het lange-termijn karakter van de verplichtingen maakt dat de beleggingshorizon daar op aansluit. Hierdoor kunnen voordelen worden behaald.

Consequenties

De consequenties voor de portefeuille betreffen:

- De verplichtingen worden gematcht met beleggingsproducten die qua rendement en risico de verplichtingen zoveel mogelijk nabootsen;
- De mate van renteafdekking en inflatie-afdekking zijn strategische keuzes;
- De mate van valuta-afdekking is een strategische keuze;
- De mate van de hoogte van de returnportefeuille is een strategische keuze;
- Binnen de returnportefeuille wordt de nadruk gelegd op beleggingen die op de lange termijn voldoende rendement na inflatie opleveren.
- Er wordt niet te snel gewisseld van externe vermogensbeheerder. Indien van vermogensbeheerder wordt gewisseld vindt dit plaats na een gedegen onderzoek.

6. Diversificatie verlaagt het risico bij eenzelfde rendement

Argumentatie

Spreading van de portefeuille over verschillende regio's, sectoren, beleggingscategorieën en -strategieën verbetert het risico-rendement profiel van een beleggingsportefeuille. Bij voldoende spreading kan eenzelfde rendement worden behaald bij een lager risico. In gevallen van een crisis neemt het diversificatievoordeel echter af. Het traditionele diversificatie-argument is vooral van toepassing op de returnportefeuille. Voor de matchingportefeuille staat matching van het inflatie- en renterisico van de pensioenverplichtingen voorop en voor de Treasury-portefeuille het voldoen aan liquiditeit.

Consequenties

Een hogere reële dekkingsgraad betekent dat minder risico hoeft te worden gelopen. Er hoeft immers minder te worden verdiend. De returnportefeuille kan hierdoor verder afnemen. Echter, een afbouw van deze portefeuille betekent een hoger reëel risico. Als de reële matching onvoldoende zeker is en de reële dekkingsgraad zou dalen, dan heeft het Fonds mogelijk minder herstelkracht bij een geringere returnportefeuille. De consequentie hiervan is dat:

- Ook bij hogere dekkingsgraden blijft een deel van de portefeuille gealloceerd naar de returnportefeuille;
- Binnen de returnportefeuille en binnen de matchingportefeuille wordt op effectieve wijze gezocht naar diversificatie.

7. Passief beleggen, tenzij...

Argumentatie

Markten zijn in hoge mate efficiënt, informatie wordt snel verwerkt in de prijzen.

Actief beheer in de zin van selectie van titels binnen een beleggingscategorie wordt alleen ingezet, indien redelijkerwijs verwacht mag worden dat hiermee, binnen de geformuleerde risicoruimte, een beter risico-rendement profiel wordt gerealiseerd dan bij passief beheer na aftrek van kosten, gemeten over een economische cyclus.

Consequenties

De consequenties voor de portefeuille betreffen:

- Nadruk op strategische allocatie voor de matchingportefeuille naar rente- en inflatiehedge. Hiermee worden de fluctuaties in de waardering van de verplichting opgevangen om te kunnen voldoen aan de ambities van het Fonds. Het doel van deze portefeuille is dus ook om de waardeveranderingen van de pensioenverplichtingen zo goed mogelijk te repliceren;
- Uitgangspunt bij allocatie binnen de returnportefeuille is passief beheer;
- Bij selectietrajecten wordt uitgegaan van passief beheer. Door de verdere verduurzaming van de beleggingen conform de voorkeuren van onze deelnemers worden de beleggingstrategieën actiever van aard. Voor de uitvoering van deze strategieën wordt uitgegaan van passief beheer tenzij onderbouwd kan worden dat naar verwachting actief beheer een beter risico rendementsprofiel na aftrek van kosten oplevert.
- De beleggingen binnen de returnportefeuille zijn voor een belangrijk deel actief vorm gegeven. Daarom wordt periodiek onderzocht, in de samenstelling van de returnportefeuille, of er voldoende argumenten zijn waarom niet wordt gekozen voor passief beheer.

8. Risicopremies fluctueren op de korte termijn, maar tenderen op de lange termijn naar gemiddelden

Argumentatie

De marktprijs die beleggers voor een belegging betalen fluctueert sterker dan de onderliggende waarde. Op de lange termijn tenderen waarderingen naar een gemiddelde. Deze afwijkingen kunnen gedurende een langere periode aanhouden.

Consequenties

De consequenties voor de portefeuille betreffen:

- Er is ruimte qua bandbreedtes om in te spelen op fluctuerende risicopremies.

9. Bij de inrichting van de beleggingsportefeuille worden kosten expliciet meegenomen in de afweging

Argumentatie

Kosten drukken het rendement. Dit betekent dat expliciet een afweging wordt gemaakt tussen rendement, risico, duurzaamheid en kosten.

Consequenties

De consequenties voor de portefeuille betreffen:

- Bij de selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders wordt expliciet aandacht gegeven aan kosten;
- Uitgaande van eenzelfde verwacht risico-rendement profiel wordt ten principale gekozen voor de belegging tegen de laagste kosten;
- Transparantie wordt geboden over directe en indirecte kosten.

^[1] Belief is aangepast aan het door het Algemeen Bestuur in samenspraak met het VO vastgestelde motief.

3. Rolverdeling

Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur is eindverantwoordelijk voor alle activiteiten, inclusief het beleggingsbeleid, van het Fonds. Het Algemeen Bestuur stelt het beleid van het Fonds vast. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het beleggen van de beschikbare gelden in overeenstemming met de beleggings-beginselen, zoals omschreven in deze verklaring betreffende de beleggingsbeginselen. Het Algemeen Bestuur wordt ondersteund door externe adviseurs.

Uitvoerende Bestuurders

De Uitvoerende Bestuurders bewaken de ontwikkeling van de risicopositie en de assetmix ten opzichte van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde bandbreedtes en limieten en passen de risicopositie en/of assetmix zo nodig binnen die bandbreedtes en limieten aan, aan de ontwikkelingen op de financiële markten.

Taakafbakening Uitvoerende Bestuursleden en Algemeen Bestuur bij periodiek Balansbeheerplan

Bovenstaande algemene verdeling van verantwoordelijkheden vertaalt zich tevens in een taakafbakening ten aanzien van het Balansbeheerplan. Het uitgangspunt is hierbij, dat strategische besluiten door het Algemeen Bestuur worden genomen en operationele/tactische besluiten door de Uitvoerende Bestuurders. Periodiek wordt door de Uitvoerende Bestuurders verantwoording afgelegd aan de Niet Uitvoerende Bestuurders. De onderstaande verdeling is conform artikelen 6-9 van het Bestuursprotocol dat 1-1-2017 is ingegaan. De verdeling ten aanzien van de uitvoering van het Balansbeheerplan luidt als volgt:

Algemeen Bestuur:

1. Aanpassen van de gewichten van de assetcategorieën van de Return-portefeuille buiten de daarvoor geldende bandbreedtes;
2. Aanpassen van het strategisch rentehedge-niveau buiten de daarvoor geldende bandbreedtes;

3. Aanpassen van het strategisch inflatiehedge-niveau buiten de daarvoor geldende bandbreedtes;
4. Verhogen/verlagen van de valutahedge-niveaus buiten de bandbreedtes;
5. Initiatief nemen tot ex-post analyses;
6. Besluiten dat het hoofdscenario niet meer van kracht is.

Taakgebied Uitvoerende Bestuursleden:

1. Aanpassen van de gewichten van de assetcategorieën van de Return-portefeuille binnen de daarvoor geldende bandbreedtes;
2. Aanpassen van het rentehedge-niveau binnen de daarvoor geldende bandbreedtes;
3. Aanpassen van het inflatiehedge-niveau binnen de daarvoor geldende bandbreedtes;
4. Verhogen/verlagen van de valutahedge-niveaus binnen de bandbreedtes;
5. Initiatief nemen tot ex-post analyses;
6. Dagelijks beheer van de portefeuilles: monitoren en selecteren managers, inrichting van deelportefeuilles (bijvoorbeeld inrichting Vastgoed), vaststellen benchmarks.

Bestuursbureau

Het Bestuursbureau bereidt het strategische financiële beleid voor en voert het uit. Het Bestuursbureau stuurt en bewaakt de ontwikkeling van de risicopositie en de assetmix ten opzichte van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde bandbreedtes en rapporteert hierover aan de Uitvoerende Bestuurders. Het Bestuursbureau heeft onder aansturing van de Uitvoerende Bestuurders de handelingsbevoegdheid om de risicopositie bij overschrijding van de grenzen voor het Bestuursbureau terug te brengen binnen die grenzen.

Deskundigheid medewerkers

Het Fonds zorgt ervoor dat het in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid die vereist is voor:

- Het behalen van het beoogde beleggingsresultaat;
- Een correct beheer van de beleggingen; en
- Een goede beheersing van de aan de beleggingen verbonden risico's.

De Uitvoerende Bestuurders zien er op toe dat alle direct betrokkenen beschikken over de deskundigheid die voor een goede uitoefening van hun functie vereist is.

Scheiding van belangen

Het Fonds zorgt ervoor dat bij de personen die belast zijn met (de uitvoering van) het beleggingsbeleid geen sprake is van (schijn van) belangenverstremgeling of tegenstrijdige belangen. De Uitvoerende Bestuurders en de medewerkers van het Bestuursbureau die belast zijn met (de uitvoering van) het beleggingsbeleid, zijn gebonden aan de door het Fonds opgestelde Gedragscode. Deze Gedragscode voldoet aan de eisen die DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) hieraan stellen. De compliance officer van het Fonds toetst of de Gedragscode wordt nageleefd. Het Fonds zorgt er voor dat ook de (ter zake van het beheer betrokken medewerkers van) vermogensbeheerders de Gedragscode van het Fonds naleven.

4. Uitvoering

Uitbesteding

De beleggingen van het Fonds worden vrijwel geheel beheerd door externe vermogensbeheerders. Het vermogensbeheer geschiedt binnen de door het Algemeen Bestuur verleende mandaten. Periodiek wordt door de vermogensbeheerders betreffende de resultaten van het gevoerde beleid gerapporteerd.

Het Bestuursbureau selecteert en monitort namens het Fonds de externe vermogensbeheerders. Hierover wordt aan de Uitvoerende Bestuurders gerapporteerd en verantwoording afgelegd.

Balansbeheerplan

Het Algemeen Bestuur stelt het Balansbeheerplan vast en het Uitvoerend Bestuur voert deze uit. Als uitgangspunt van het Balansbeheerplan geldt de relatie tussen de bezittingen en de verplichtingen van het Fonds. De belangrijkste beleggingskeuzes die gemaakt worden zijn:

- de normweging van de verschillende beleggingscategorieën. Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in het licht van alle rechten en verplichtingen van het Fonds, zowel op korte als op lange termijn;
- de rendementsdoelstelling per beleggingscategorie, tot uitdrukking gebracht in een of meer vergelijkingsmaatstaven (benchmarks);
- de bandbreedtes per beleggingscategorie. Omdat het Fonds bereid is de feitelijke samenstelling van de beleggingsportefeuille (tijdelijk) te laten afwijken van de strategisch gewenste samenstelling van de portefeuille zijn grenzen vastgelegd waarbinnen de beleggingscategorieën zich dienen te bevinden. De vermogensbeheerders dienen zich aan deze bandbreedtes te houden.

Meer informatie daarnaast te vinden in hoofdstuk 5 van de ABTN. De actuele weging van de verschillende beleggingscategorieën wordt ieder kwartaal gepubliceerd in het kwartaalbericht op de website van het Fonds.

De naleving van de mandaten wordt bewaakt door het Bestuursbureau, die daarover verslag uitbrengt aan de Uitvoerende Bestuurders.

Algemene uitgangspunten

Bij de uitvoering van het Balansbeheerplan staat de 'prudent person' regel centraal. Op basis van deze regel hanteert het Fonds de onderstaande uitgangspunten:

- het Fonds doet de beleggingen in het belang van de (Gewezen) Deelnemers en Pensioengerechtigden;
- de activa worden naar behoren gediversifieerd; en
- het Fonds belegt alleen in derivaten voor zover deze bijdragen tot een vermindering van het risico en/of bijdragen aan een doeltreffend portefeuillebeheer.

Het Fonds belegt niet in ING of NN Group.

Een uitgebreide verantwoording van het prudent person beginsel is opgenomen in bijlage 4.

Beleggingen

De te beleggen gelden zijn verdeeld over verschillende beleggingscategorieën zoals aandelen, obligaties, credits, vastgoed en private equity. De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Het Fonds beoordeelt elke belegging op basis van risico- en rendementsoverwegingen en het totale effect op de beleggingsportefeuille in samenhang met de totale verplichtingenstructuur.

Risicobeheersing

De financiële risico's worden door middel van risicorapportages zichtbaar gemaakt ten behoeve van het Algemeen Bestuur. Het beleggingsbeleid wordt jaarlijks geanalyseerd. Belangrijke analyse-instrumenten hierbij zijn de ALM-studie en/of haalbaarheidstoets. In de ALM-studie en/of haalbaarheidstoets worden de ontwikkelingen in de beleggingen en de verplichtingen in hun onderlinge samenhang beoordeeld. De uitkomsten worden weergegeven in een nota, op basis waarvan het Algemeen Bestuur vervolgens de beleidsuitgangspunten voor het beleggingsbeleid vaststelt.

Het Algemeen Bestuur heeft een Risk Management Framework vastgesteld waarin wordt bepaald op welke wijze de financiële en niet-financiële risico's worden beheerst.

5. Financiële sturingsmiddelen

Het Algemeen Bestuur heeft sturingsmiddelen voorhanden die worden ingezet als de financiële positie van het Fonds daartoe aanleiding geeft. Het Fonds voert geen premiebeleid. Het (strategisch) beleggingsbeleid en het toeslagbeleid zijn de primaire financiële sturingsmiddelen. Mocht er een dekkingstekort optreden, dan zal eerst, indien nog aanwezig, de Bestemmingsreserve worden opgeheven en worden toegevoegd aan de algemene reserve. Mocht het niet lukken om het dekkingstekort of het reservetekort binnen de wettelijke termijn op te heffen, dan kunnen de pensioenaanspraken en -rechten gekort worden.

6. Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het Fonds houdt rekening met de sociale en milieu-impact van de beleggingen. Dit is uitgebreid beschreven in het afzonderlijke Duurzaam beleggen-beleidsdocument van het Fonds. Het Duurzaam beleggen beleid is op de website terug te vinden, [duurzaam-beleggen-beleid.pdf \(pensioen-fondsing.nl\)](#). In het kort over dit beleid het volgende:

Principes en beliefs

Duurzame ontwikkeling is (economische) ontwikkeling die voorziet in de behoeften van iedereen in het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen. Het Pensioenfonds ING onderkent dat de financiële sector een belangrijke rol speelt in duurzame ontwikkeling door het toewijzen van kapitaal aan ondernemingen en overheden en geeft zijn rol in deze duurzame ontwikkeling vorm in dit Duurzaam beleggen-beleid.

De eerdergenoemde investment beliefs van het Fonds zijn leidend voor dit Duurzaam beleggen-beleid.

Pensioenfonds ING werkt in dit beleid het investment belief over duurzaam en maatschappelijke verantwoordelijkheid verder uit.

Maatschappelijk verantwoord beleggen is een integraal onderdeel van het beleid

Het Fonds heeft met zijn beleggingen een (indirecte) impact op ecologische, economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Het Fonds gelooft dat het zijn maatschappelijk verantwoordelijkheid zijnde een portefeuille die voldoet aan de leidende internationale normen en waarden, kan bereiken binnen de gestelde randvoorwaarde van het behalen van de financiële doelstellingen.

Daarnaast gelooft het Fonds dat duurzaamheidskwesties een risico kunnen vormen voor het blijven behalen van financiële doelstellingen op lange termijn. Integratie van financieel materiële ESG-kwesties in risicoanalyses, selectie van managers en van de titelselectie door de managers is essentieel om deze risico's te beheersen. Actief aandeelhouderschap draagt bij aan zowel een lange termijn beter voor risico-gecorrigeerd rendement als aan een betere wereld.

Uitvoering belief

Het Fonds kiest ervoor om de maatschappelijke normen en de waarden van de deelnemers vorm te geven in de portefeuille. Dit betekent dat het Fonds rekening houdt met de sociale en milieu-impact van de beleggingen. Meer specifiek richt het Fonds zich op de gekozen thema's mensenrechten, milieu en klimaat, arbeidsomstandigheden, gezondheid en anti-corruptie. Belangrijke randvoorwaarden zijn het eigen reputatiemanagement, alsmede een aantrekkelijke risico/rendementsverhouding en het behalen van de pensioendoelstellingen. Het is belangrijk dat het beleid eigen is en dat het herkenbaar, uitlegbaar en uitvoerbaar is.

De volgende drie pijlers zijn onderdeel van het beleid van het Fonds:

1. Het uitvoeren van pensioenbeheer brengt een fiduciaire verantwoordelijkheid met zich mee waarvan het behalen van de pensioendoelstellingen voorop staat. Duurzaamheidskwesties die een risico kunnen vormen voor het behalen van financiële doelstellingen op lange termijn zullen onder deze verantwoordelijkheid door een pensioenfonds beheerst moeten worden. Het Fonds sluit aan bij de PRI (Principles for Responsible Investing) en neemt financieel-materiële ESG-informatie mee in het (laten) nemen van beleggingsbeslissingen.
2. Een pensioenfonds heeft met zijn beleggingen een (indirecte) impact op ecologische, economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze impact kan zowel negatief (doing harm) als positief (doing good) zijn. Het Fonds kiest ervoor om (bovenop de bestaande wet- en regelgeving) de maatschappelijke normen en de waarden van de deelnemers en het Fonds vorm te geven in de portefeuille. Het Fonds legt de nadruk hierbij op de thema's die door de deelnemers als belangrijk zijn aangemerkt. Daarnaast heeft het Fonds een uitsluitingsbeleid dat de minimale criteria weergeeft in het kader van "do no harm".
3. Tot slot is het belangrijk dat een pensioenfonds goed rentmeesterschap (stewardship) vormgeeft bij het beheer van het pensioenvermogen. Dit betekent dat het Fonds een verantwoordelijkheid heeft richting de deelnemers, maar ook dat het Fonds zich opstelt als actief aandeelhouder. Dit beleid is verder uitgewerkt in het stembeleid en het beleid met betrekking tot het voeren van een dialoog met ondernemingen.

Het beleid van het Fonds wordt doorlopend getoetst aan de bestaande wetgeving en de ondertekende codes en principes.. Het beleid van het Fonds is onafhankelijk van dat van ING Bank en NN Verzekeringen. Daar waar het beleid van het Fonds conflicteert met het beleid van ING en NN, is dat een bewuste keuze.

.

